

Helsingfors/Mariehamn 2.2.2015

Nr 2/15

Hänvisning Ålands lagtings skrivelser
19.12.2014 nr 177, 180
och 182/2014.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 19.12.2014 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland,
2. Landskapslag om temporär ändring av landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna,
3. Landskapslag om kompensation till kommunerna för sjukdomskostnadsavdraget 2014 och 2015.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Ändringar görs i kommunalskattelagens bestämmelser om resekostnadsavdrag, pensionsinkomstavdrag och grundavdrag. I landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna intas en temporär ändring av det belopp som utgör beräkningsgrund för justeringsbeloppet för 2015. I den sistnämnda landskapslagen ingår ett bemyndigande för landskapsregeringen att enligt 20 § 3 mom. i självstyrelselagen bestämma när landskapslagen helt eller delvis ska träda i kraft. Kommunerna ska enligt en särskild lag kompenseras för den förlust av skatteinkomster som sjukdomskostnadsavdraget orsakar under skatteåren 2014 och 2015.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 1, 4 och 5 punkterna i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörigheten i fråga om landskapets myndigheter, kommunernas förvaltning och kommunerna tillkommande skatter.

Enligt övergångsbestämmelserna får ändringarna gällande kommunalskattelagen viss retroaktiv verkan, eftersom de ska tillämpas från ingången av skatteåret 2015. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något absolut förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Däremot följer av grundlagens egendomsskydd samt av allmänna rättsprinciper, såsom kravet på förutsägbarhet och skälighet, att retroaktiv skattelagstiftning ska undvikas. Ändringarna har varit förutsägbara och de kan inte anses oskäligen. Hinder för en retroaktiv tillämpning av landskapslagen föreligger inte.

Ikraftträdelsebestämmelsen i landskapslagen om temporär ändring av landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna bemyndigar landskapsregeringen att med stöd av 20 § 3 mom. i självstyrelselagen bestämma när landskapslagen helt eller delvis ska träda i kraft. Enligt nämnda lagrum kan lagtinget bemyndiga landskapsregeringen att bestämma att en landskapslag helt eller delvis ska träda i kraft redan innan republikens president har fattat beslut om utövande av sin vetorätt om ett anslag i landskapets budget förutsätter att en landskapslag stiftas och det finns särskilda skäl för att landskapslagen ska träda i kraft snabbt. Det är således fråga om ett undantagsförfarande från den föreskrivna lagstiftningskontrollen, vilket undantagsförfarande förutsätter särskilda skäl. Med beaktande av det som härom framförs i landskapslagens förarbeten och landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland 2015 konstaterar Ålandsdelegationen att förutsättningarna i självstyrelselagens 20 § 3 mom. formellt uppfylls, varför bestämmelsen inte föranleder anmärkning från delegationens sida.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Pellonpää jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare